

ZŁOTE SPINACZE

WARSZAWSKI WEEKEND KSIĘGARŃ KAMERALNYCH

W czerwcowy weekend w 25 stołecznych księgarniach odbyło się ponad 50 różnych wydarzeń dla dorosłych i dzieci, które udowodniły, że księgarnia to nie zwykły sklep z książkami, a prawdziwa instytucja kultury. Taka, która nie tylko zaraża pasją czytania, ale również integruje mieszkańców i jest kulturalną wizytówką miasta.

Czas realizacji: 4-5 CZERWCA 2016

I. Uzasadnienie zgłoszenia do kategorii konkursowej: Event społeczna

Warszawa jest wielkim miastem z piękną historią, jednak przestrzeni, które integrują nowych mieszkańców naszego miasta z warszawiakami wciąż jest za mało. Uważamy, że księgarnie są instytucjami kultury i mogą mieć realny wpływ na kształtowanie się lokalnych społeczności i tkanki miejskiej. W stolicy księgarń jest dużo, ale mieszkańcy nie wiedzą, gdzie ich szukać. Warszawski Weekend Księgarń Kameralnych miał być impulsem dla warszawiaków do wyruszenia trasą warszawskich księgarń, a dla księgarń do otwarcia się na lokalne społeczności.

II. Określenie problemu/ analiza sytuacji/ wyjaśnienie kontekstu, ewentualne badania, na których oparto projekt

Z informacji Biblioteki Analiz wynika, że między 1999 r. a 2012 r. liczba księgarń w Polsce zmalała o ponad 20%. Od 20 lat kondycja polskich księgarń jest coraz gorsza, podczas gdy na zachodzie obserwujemy renesans tradycyjnego księgarstwa, które wpisuje się w modę na slow life. W Warszawie działa ok. 160 księgarń, 100 z nich to księgarnie niezależne. Jednak wielu warszawiaków spytanych na ulicy nie było w stanie wymienić choćby 5 spośród nich. Postanowiliśmy to zmienić i przypomnieć im o tym, że księgarnia to instytucja kultury i ważne miejsce spotkań społeczności lokalnych.

III. Czy projekt był realizowany samodzielnie, czy wspólnie z innymi podmiotami (zarówno w Polsce, jak i zagranicą)

Projekt został zrealizowany we współpracy z nieformalną organizacją: Warszawskim Kolektywem Księgarzy Kameralnych.

IV. Cel projektu

Naszym celem była promocja zmiany postrzegania funkcji tradycyjnych księgarń: z punktów handlowych na miejsca dialogu, spotkań, działań twórczych i promocji czytelnictwa. Warszawiacy nie tylko nie odwiedzają kameralnych księgarń, ale często nie wiedzą nawet o ich istnieniu. Równocześnie funkcjonuje silny stereotyp małej księgarni jako zakurzonego i ciemnego miejsca dla hermetycznej grupy moli książkowych. Dlatego zaprosiliśmy do współpracy 25 podmiotów zrzeszonych w Kolektywie Księgarzy Kameralnych, aby wspólnie zmienić postrzeganie księgarń w oczach mieszkańców miasta. Warszawa jako stolica kraju powinna bowiem dawać przykład dobrych praktyk i rozbudowywać tkankę miejsc spotkań i dialogu dla swoich mieszkańców.

Równocześnie chcieliśmy dać impuls pozytywnej zmiany księgarniom. Pokazać, jakie korzyści płyną dla nich samych z otwarcia się na społeczność lokalną i działania na jej rzecz. Dzięki wsparciu, daliśmy księgarzom możliwość zorganizowania wydarzeń pasujących do specyfiki ich działalności i ułożenie programu imprezy tak, by odpowiadała ich wizji. Daliśmy im fundusze na realizację marzeń i zarażenie swoją miłością do książek mieszkańców miasta.

V. Grupa docelowa

Warszawiacy czytający książki, rodzice, którzy chcą wychować dzieci blisko kultury i młodzi, którzy zmęczeni tempem życia powracają do tego co tradycyjne i analogowe. Społeczności lokalne szukające przestrzeni do działań i aktywizacji.

VI. Planowanie i strategia komunikacyjna/zakładane efekty

Pomysłem wyjściowym było wypracowanie takiej formy promocji i wsparcia księgarń, która z jednej strony dałaby im pozytywny impuls do działania bez gotowych rozwiązań, a z drugiej strony pozwoliłaby na opracowanie formuły święta księgarń tak, aby wpisało się ono w naszą misję promowania czytelnictwa. Spotykając się z księgarzami chcieliśmy wykorzystać potencjał jego członków i zaangażować ich do działania na rzecz promocji warszawskich księgarń. Dając im wolną rękę w wyborze narzędzi liczyliśmy na rozwiązania nieoczywiste. W efekcie powstał śmiały plan ściągnięcia ludzi do księgarń za pomocą ciekawych wydarzeń kulturalnych. Tak powstała koncepcja Warszawskiego Weekendu Księgarń Kameralnych. Do współpracy zaprosiliśmy warszawskich grafików: Karolinę Kotowską i Roberta Czajkę, którzy zaprojektowali materiały i wymyślili hasło przewodnie: Zatrzymaj się w księgarni! Byliśmy też w stałym kontakcie z pisarzami, księgarzami, dziennikarzami i aktywistami społecznymi i to wraz z nimi wypracowaliśmy koncepcję święta księgarń.

VII. Realizacja projektu, w tym pomysły kreatywne

Na jeden weekend księgarnie stały się ambasadami kultury w mieście. Dzięki zaangażowaniu księgarzy zorganizowaliśmy dwudniowy maraton literacko-kulturalnych aktywności, które miały zachęcić warszawiaków do przekroczenia progu księgarń.

Udział w działaniach wzięło 25 lokali, które zaproponowały wydarzenia dopasowane do swojej specyfiki i profilu. Program został od początku do końca opracowany przez księgarzy i odzwierciedlał ich gusta i pojmowanie kultury. W efekcie 4 i 5 czerwca odbyło się ponad 50 bezpłatnych wydarzeń dla dorosłych i dzieci. Wyszliśmy poza formułę zwykłych spotkań z pisarzami organizując m.in. speed dating z artystami (Zygmunt Miłoszewski, Ola Cieślak, Piotr Dumąła, Anna Dziewit-Meller), youtube party z Łukaszem Orbitowskim, koncert Marcina Świetlickiego, gawędę literacką Wita Szostaka, odsłonięcie neonu, warsztaty plastyczne z Janem Bajtlikiem, literacką grę dla dzieci, warsztaty marmoryzowania papieru, literackie kino plenerowe, aukcję sztuki, wycieczkę śladami „Złego” Tyrmanda, spacer rowerowy śladami Janusza Korczaka, literacką potańcówkę w MiTo (gdzie z głośnika płynęły fragmenty „Transatlantyku” Gombrowicza, a w ramach silent disco grała znana pisarka i Dj warszawska – Małgorzata Halber), za ladą księgarską na czas wydarzenia stanęli m.in. Grzegorz Kasdepke i Jacek Hugo – Bader. Każde z wydarzeń było pomyślane tak, aby przełamywać stereotypowe myślenie o księgarniach jako skostniałych i nieciekawych miejscach, które nie mają do zaoferowania nic ponad to, co oferują duże sieci sprzedażowe. W efekcie przez 2 dni trwania naszego święta księgarnie tętniły życiem, a ruch wokół nich wzbudził zainteresowanie przechodniów i podzielał ożywczo na tkankę miejską.

Weekend poprzedziła trwająca miesiąc gra miejska, której celem było utrwalenie mapy warszawskich księgarń w świadomości mieszkańców miasta. Udział w niej wzięło kilkadziesiąt osób, które miały za zadanie odwiedzić jak największą liczbę miejsc w których wykonywały proste zadania związane z literaturą. W trakcie trwania Weekendu na trasie między księgarniami krążyły literackie riksze dowożące spacerowiczów do celu. Warunkiem darmowej przejażdżki było posiadanie przy sobie książki.

Działania w ramach WWKK poprzedziła akcja promocyjna w mediach tradycyjnych i społecznościowych. Przedstawiciele Kolektywu byli obecni m.in. w Pytanie na Śniadanie, radiowej Jedynce, Trójce i Czwórcie, RDC, PolskieRadio24, Chilli Zet, Radio Kampus, a artykuły na temat nadchodzącego wydarzenia ukazały się w Gazecie Wyborczej, Co Jest Grane, Polityce, Dzienniku Gazecie Prawnej, Newsweek.pl, Metro, O.pl, Reflektor i Zwykłe Życie oraz wielu stołecznych kalendarzach i serwisach informujących o wydarzeniach w mieście. Materiały były emitowane w komunikacji miejskiej oraz w pociągach metra. Działaniom nie towarzyszyło żadne płatne wsparcie reklamowe.

VIII. Realizacja założonych celów projektu

Udział w projekcie wzięło 25 księgarń, a więc ¼ wszystkich punktów działających w Warszawie. Wedle szacunków księgarzy w sumie na wydarzenia związane z Weekendem przyszło ok. tysiąc osób. W mediach pojawiło się kilkadziesiąt informacji i artykułów promujących księgarnie warszawskie.

Dzięki naszym wspólnym działaniom każda z zaangażowanych księgarń odnotowała większą frekwencję i większe wpływy ze sprzedaży. Odważniej też realizują swoje plany kulturalne. W mediach zaczęto mówić o księgarniach jako miejscach oferujących znacznie więcej niż tylko transakcję handlową. Do Kolektywu zgłaszają się kolejne podmioty chętne do działania: zrzeszenia małych wydawców, grupy poetyckie, księgarnie etc.

Kolejne miasta chcą powtórzyć sukces warszawskiego Weekendu. W Toruniu i Poznaniu już zawiązały się Kolektywy Księgarzy Kameralnych, którzy wspólnie chcą upomnieć się o swoje miejsce na kulturalnej mapie miasta. Kolejna odsłona święta odbędzie się w kwietniu z okazji Światowego Dnia Książki i będzie miała charakter ogólnopolski.
